

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ യുദ്ധകാണ്ഡേ

॥ ഷോഡശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഷോഡശഃ സർഗഃ ॥

രാവണേന വിഭീഷണസ്യ തിരസ്കരണം വിഭീഷണേനാപി
രാവണം നിർഭർത്സ്യ തത്സ്മാനാനിർഗമനം

സുനിവിഷ്ടം ഹിതം വാക്യ -
മുക്തവന്തം വിഭീഷണം |
അബ്രവീത് പരുഷം വാക്യം
രാവണം കാലചോദിതഃ || 6.16.1 ||

വസേത് സഹ സപത്തേന
ക്രൂദ്ധേനാശീവിഷേണ ച |
ന തു മിത്രപ്രവാദേന
സംവസേച്ഛത്രുസേവിനാ || 6.16.2 ||

ജാനാമി ശീലം ജ്ഞാതീനാം
സർവലോകേഷു രാക്ഷസ |
ഹൃഷ്യന്തി വ്യസനേഷ്യതേ
ജ്ഞാതീനാം ജ്ഞാതയഃ സദാ || 6.16.3 ||

പ്രധാനം സാധകം വൈദ്യം
ധർമശീലം ച രാക്ഷസ |

ജ്ഞാതയോഽപ്യവമന്യന്തേ
ശൂരം പരിഭവന്തി ച || 6.16.4 ||

നിത്യമന്യോന്യസംഹൃഷ്ടാ
വ്യസനേഷ്ചാതതായിനഃ |
പ്രച്ഛന്നഹൃദയാ ഘോരാ
ജ്ഞാതയസ്തു ഭയാവഹാഃ || 6.16.5 ||

ശ്രൂയന്തേ ഹസ്തിഭിർഗീതാഃ
ശ്ലോകാഃ പദ്മവനേ പുരാ |
പാശഹസ്താൻ നരാൻ ദൃഷ്ട്വാ
ശൃണുഷ്വ ഗദതോ മമ || 6.16.6 ||

നാഗ്നിർനാൻയാനി ശസ്ത്രാണി
ന നഃ പാശാ ഭയാവഹാഃ |
ഘോരാഃ സ്വാർഥപ്രയുക്താസ്തു
ജ്ഞാതയോ നോ ഭയാവഹാഃ || 6.16.7 ||

ഉപായമേതേ വക്ഷ്യന്തി
ഗ്രഹണേ നാത്ര സംശയഃ |
കൃത്സ്നാദ് ഭയാജ്ഞാതിഭയം
കുക്ഷിടം വിഹിതം ച നഃ || 6.16.8 ||

വിദ്യതേ ഗോഷു സമ്പന്നം
വിദ്യതേ ജ്ഞാതിതോ ഭയം |
വിദ്യതേ സ്ത്രീഷു ചാപൽയം
വിദ്യതേ ബ്രാഹ്മണേ തപഃ || 6.16.9 ||

തതോ നേഷ്ടമിദം സൗമ്യ
യദഹം ലോകസത്കൃതഃ |

ഐശ്വര്യമഭിജാതശ്ച

രിപുണാം മുര്യനി ച സ്ഥിതഃ || 6.16.10 ||

യഥാ പുഷ്കരപത്രേഷു

പതിതാസ്തോയബിന്ദവഃ |

ന ശ്ലേഷമഭിഗച്ഛന്തി

തമാനാർയേഷു സൗഹൃദം || 6.16.11 ||

യഥാ ശരദി മേഘാനാം

സിഞ്ചതാമപി ഗർജതാം |

ന ഭവത്യംബുസങ്കേദ -

സ്തമാനാർയേഷു സൗഹൃദം || 6.16.12 ||

യഥാ മധുകരസ്തർഷാദ്

രസം വിനന്ന തിഷ്ഠതി |

തഥാ ത്വമപി തത്രൈവ

തമാനാർയേഷു സൗഹൃദം || 6.16.13 ||

യഥാ മധുകരസ്തർഷാത്

കാശപുഷ്പം പിബന്നപി |

രസമത്ര ന വിന്ദേത

തമാനാർയേഷു സൗഹൃദം || 6.16.14 ||

യഥാ പൂർവം ഗജഃ സ്നാത്വാ

ഗൃഹ്യ ഹസ്തേന വൈ രജഃ |

ദൃഷ്ടയാത്മാനോ ദേഹം

തമാനാർയേഷു സൗഹൃദം || 6.16.15 ||

യോഽന്യസ്തേവംവിധം ബ്രൂയാദ്

വാക്യമേതന്നിശാചര |

അസ്മിൻ മുഹൂർത്തേ ന ഭവേത്
ത്വാം തു ധിക് കുലപാംസന || 6.16.16 ||

ഇത്യുക്തഃ പരുഷം വാക്യം
ന്യായവാദീ വിഭീഷണം |
ഉത്പപാത ഗദാപാണി -
ശ്ചതുർഭിഃ സഹ രാക്ഷസൈഃ || 6.16.17 ||

അബ്രവീച്ച തദാ വാക്യം
ജാതക്രോധോ വിഭീഷണം |
അന്തരിക്ഷഗതഃ ശ്രീമാൻ
ഭ്രാതാ വൈ രാക്ഷസാധിപം || 6.16.18 ||

സ ത്വം ഭ്രാന്തോഽസി മേ രാജൻ
ബ്രൂഹി മാം യദ് യദിച്ഛസി |
ജ്യേഷ്ഠോ മാന്യഃ പിതൃസമോ
ന ച ധർമപഥേ സ്ഥിതഃ |
ഇദം ഹി പരുഷം വാക്യം
ന ക്ഷമാമ്യഗ്രജസ്യ തേ || 6.16.19 ||

സുനീതം ഹിതകാമേന
വാക്യമുക്തം ദശാനന |
ന ഗൃഹ്ണന്ത്യകൃതാത്മാനഃ
കാലസ്യ വശമാഗതാഃ || 6.16.20 ||

സുലഭാഃ പുരുഷാ രാജൻ
സതതം പ്രിയവാദിനഃ |
അപ്രിയസ്യ ച പഥ്യസ്യ
വക്താ ശ്രോതാ ച ദുർലഭഃ || 6.16.21 ||

ബദ്ധം കാലസ്യ പാശേന
 സർവഭൂതാപഹാരിണഃ |
 ന നശ്യന്തമുപേക്ഷേ ത്വാം
 പ്രദീപ്തം ശരണം യഥാ || 6.16.22 ||

ദീപ്തപാവകസങ്കാശൈഃ
 ശിതൈഃ കാഞ്ചനഭൂഷണൈഃ |
 ന ത്വാമിച്ഛാമ്യഹം ഭൃഷ്ടം
 രാമേണ നിഹതം ശരൈഃ || 6.16.23 ||

ശൂരാശ്ച ബലവന്തശ്ച
 കൃതാസ്ത്രാശ്ച നരാ രണേ |
 കാലാഭിപന്നാഃ സീദന്തി
 യഥാ വാലുകസേതവഃ || 6.16.24 ||

തന്മർഷയതു യച്ചോക്തം
 ഗുരുത്വാഭിതമിച്ഛതാ |
 ആത്മാനം സർവഥാ രക്ഷ
 പുരീം ചേമാം സരാക്ഷസാം |
 സ്വസ്തി ത്വേസ്തു ഗമിഷ്യാമി
 സുഖീ ഭവ മയാ വിനാ || 6.16.25 ||

നിവാർയമാണസ്യ മയാ ഹിതൈഷിണാ
 ന രോചതേ തേ വചനം നിശാചര |
 പരാന്തകാലേ ഹി ഗതായുഷോ നരാ
 ഹിതം ന ഗൃഹ്ണന്തി സുഹൃദ്ഭിരീരിതം || 6.16.26 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 യുദ്ധകാണ്ഡേ ഷോഡശഃ സർഗഃ ||